

Удовиченко С.М.

кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник
Донецької державної сільськогосподарської дослідної станції
Національної академії аграрних наук України

Махсма М.Б.

кандидат економічних наук, доцент
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Угода про асоціацію між Європейським Союзом та Україною дала поштовх до активізації інноваційної діяльності українських товаровиробників та до збільшення обсягу капітальних інвестицій. Спостерігається розширення міжнародного ринку сільськогосподарської продукції. Співпраця з країнами Європейського Союзу має стати стимулом для розбудови всіх галузей економіки, однак не повинна заважати розвитку національних інтересів України та перешкоджати всебічному розвитку держави.

Ключові слова: євроінтеграція, інноваційний розвиток, українська наука, капітальні інвестиції, аграрний сектор.

Соглашение об ассоциации между Европейским Союзом и Украиной дало толчок к активизации инновационной деятельности украинских товаропроизводителей и к увеличению объема капитальных инвестиций. Наблюдается расширение международного рынка сельскохозяйственной продукции. Сотрудничество со странами Европейского Союза должно стать стимулом для развития всех отраслей экономики с учетом национальных интересов Украины и не препятствовать всестороннему развитию государства.

Ключевые слова: европейская интеграция, инновационное развитие, украинская наука, капитальные инвестиции, аграрный сектор.

The Association Agreement between the European Union and Ukraine gave impetus to the intensification of the innovation activity of Ukrainian commodity producers and to the increase of the volume of capital investments. The international market of agricultural products is expanding. Cooperation with the countries of the European Union should be a stimulus for the development of all sectors of the economy, but should not interfere with the development of Ukraine's national interests and impede the full development of the state.

Keywords: european integration, innovation development, Ukrainian science, capital investments, agrarian sector.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Підписання Угоди про асоціацію між Європейським Союзом (ЄС) та Україною стало поштовхом до активізації інтеграційних процесів, що сприятиме модернізації економіки, збільшенню обсягів іноземних інвестицій, підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних товарів та послуг, адаптації стандартів і регламентів до норм Європейського Союзу. Аграрний сектор як невід'ємна частина господарчого комплексу держави матиме відпо-

відний вектор розвитку, що відкриє нові можливості для його розбудови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Питання інноваційного розвитку України в контексті інтеграції та співпраці з ЄС знайшли відображення у наукових працях В.В. Вінника [1], А.С. Гальчинського [2], П.І. Гайдучького [3], Я.В. Белінської [4], Л.І. Михайлової [5], Л.Д. Павловської [6] та ін. Аналіз опублікованих праць із даної проблематики дає змогу сформулювати систему знань стосовно євроінтеграцій-

них процесів та потребує подальшого вивчення цього питання в умовах прогресивних змін.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою дослідження є аналіз дієвості реформування економічного простору України та висвітлення інноваційних зрушень в умовах сучасних інтеграційних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Підписання у 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною і ЄС та її ратифікація у 2017 р. матимуть значний вплив на економіку країни та торкнуться усіх сфер, але поряд із перевагами слід очікувати й негативних змін.

До позитивних наслідків можна віднести такі [7]:

- політичні переваги: стабільність політичної системи та адаптація національного законодавства із законодавством ЄС, реформування недієздатного національного судочинства;

- економічні переваги: забезпечення розвитку середнього та малого бізнесу, впровадження стандартів ЄС у виробництві, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств;

- соціальні переваги: формування середнього класу, реформування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту тощо;

- ідеологічні переваги: поширення української культури в країнах ЄС.

Негативними наслідками можуть бути:

- політичні недоліки: часткова втрата суверенітету, невизначеність стратегії розвитку ЄС, погіршення відносин із країнами СНД та іншими країнами;

- економічні недоліки: втрата конкурентоспроможності певних галузей, складність переходу на європейський рівень цін;

- соціальні недоліки: ускладнення візового режиму зі східними сусідами;

- культурні (ідеологічні) недоліки: розмивання національної самобутності України.

Процес економічних перетворень за роки євроінтеграції України можна простежити по дослідженнях багатьох міжнародних організацій, що визначають рівень інноваційності країн.

У 2017 р. американська медіакомпанія Bloomberg склала список найбільш інноваційних країн [8]. Групою експертів вивчалось 200 країн та автономних областей. Інноваційний рівень кожної країни оцінювався за сімома факторами: інтенсивністю досліджень та експериментів, науково-дослідницькою діяльністю у відсотках до ВВП, високою технічною щільністю, концентрацією дослідників, виробничою

спроможністю, високою ефективністю та патентною активністю.

У рейтингу найбільш інноваційних економік світу Global Innovation Index (GII) за версією Bloomberg у 2015 р. Україна перемістилася на 33-є місце з 49-го у 2014 р., у 2016 р. була на 41-му місці із загальним показником 56,77 пункти. За рік Україна поступилася чотирма позиціями, зайняв 46-е місце та виявилася гіршою за економічною продуктивністю і потрапила у трійку аутсайдерів за прибутковістю промисловості. Три роки поспіль наша країна втрачає місця в рейтингу, що вказує на відсутність значних інноваційних зрушень, а з 2015 р. – навіть погіршення факторних значень оцінки.

Першими в рейтингу найбільш інноваційних економік є Південна Корея, Швеція, Сінгапур. У перелік перших десяти країн також потрапили Німеччина, Швейцарія, Японія, Фінляндія, Данія, Франція та Ізраїль

Індекс глобальних інновацій (GII), визначений Корнельським університетом, Міжнародною школою бізнесу (INSEAD) та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ – агентство Організації Об'єднаних Націй), має на меті зафіксувати багатовимірні аспекти інновацій та надати інструменти, які можуть допомогти в розробленні політики, яка сприятиме економічному розвитку та посиленню інноваційного середовища на місцях, буде спрямована на сприяння підйому обсягів виробництва, підвищення продуктивності праці та збільшення кількості робочих місць [9]. GIІ допомагає створити середовище, в якому інноваційні чинники постійно оцінюються. Він забезпечує ключовий інструмент та багату базу детальних показників для економік, яка в 2017 р. охоплює 127 країн, що становить 92,5% населення світу та 97,6% світового ВВП. Рейтинг найбільш інноваційних країн світу за роками представлений у табл. 1.

З десяти країн, що в 2017 р. за версією Bloomberg є найбільш інноваційними, у цьому рейтингу GIІ залишаються лише Швейцарія, Швеція, Фінляндія, Сінгапур і Данія. Південна Корея посідає 11-е місце, Ізраїль – 14-е, Німеччина – 15-е, Франція – 20-е, Японія – 22-е. Щодо України, то рівень інноваційності з 2013 р. піднявся з 71-ї позиції до 50-ї у 2017 р., що вказує на поліпшення чинників інноваційного простору.

Визнаючи ключову роль інновацій як рушійного фактора економічного зростання і процвітання та необхідність широкого горизонтального бачення інновацій, що застосовується до розвинутих еко-

Рейтинг найбільш інноваційних економік світу

Країна	Рейтинг за роками				
	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Швейцарія	1	1	1	1	1
Швеція	2	3	3	2	2
Великобританія	3	2	2	3	5
Нідерланди	4	5	4	9	3
США	5	6	5	4	4
Фінляндія	6	4	6	5	8
Гонконг	7	10	11	14	16
Сінгапур	8	7	7	6	7
Данія	9	8	10	8	6
Ірландія	10	11	8	7	10
Люксембург	12	9	9	12	12
Ізраїль	14	15	22	21	17
Німеччина	15	13	12	10	9
Південна Корея	18	16	14	11	11
Японія	22	21	19	16	14
Франція	20	22	21	18	15
Україна	71	63	64	56	50

номік та тих, що розвиваються, GII включає показники, які виходять за рамки традиційних заходів інновацій, таких як рівень досліджень і розвиток. Основою GII є рейтинг інноваційних можливостей та результатів світових економік.

Узагальнення світового досвіду щодо розвитку країн із високим рівнем інноваційності та адаптація його до умов нашої економіки має стати невід'ємною частиною інноваційної стратегії України. Слід відзначити, що в багатьох країнах найбільше застосовуються різноманітні методи державного стимулювання інноваційної діяльності підприємств малого і середнього бізнесу, а саме: державні програми фінансової та технічної підтримки, пряме фінансування, надання позик, цільові дотації на науково-дослідні розробки, створення фондів упровадження інновацій, зниження державного мита для індивідуальних винаходів і надання їм податкових пільг, відстрочка сплати мита або звільнення від них, якщо винахід стосується економії енергії, безоплатні послуги патентних повірених за заявками індивідуальних винахідників, полегшення оподаткування для підприємств, що діють в інноваційній сфері, пільгове оподаткування університетів і науково-дослідних інститутів, законодавче забезпечення захисту інтелектуальної власності та авторських прав, державні програми зі зниження ризиків та відшкодування ризикових збитків, створення широкої мережі фондів венчурного капіталу для реалізації інноваційних проектів, створення мережі наукових парків, бізнес-інкубаторів та зон

технологічного розвитку, створення потужних державних організацій (корпорацій, агентств), що забезпечують усебічну науково-технічну, фінансову та виробничу підтримку інноваційних структур, інформаційно-пошукові спеціалізовані сайти з прогресивних технологій та інноваційних розробок, що дають змогу зацікавленим підприємствам швидко знайти необхідні технічні рішення та можливих партнерів [10].

Окрім того, у багатьох країнах одним із найважливіших фінансових інструментів підтримки інноваційних структур є державні контракти від різних установ на проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

Для успішного вирішення євроінтеграційних завдань постає необхідність розбудови української науки. Колегією Міністерства освіти і науки схвалено проект Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ERA-UA) [11]. Пріоритетами для євроінтеграції української науки є розвиток:

- ефективних національних дослідницьких систем;
- оптимальної транснаціональної кооперації та конкуренції;
- відкритого ринку праці;
- гендерної рівності в дослідженнях;
- оптимального обміну та трансферу наукових знань;
- міжнародної кооперації.

Європейський досвід привнесе нові можливості для розвитку науково-технологічного по-

тенціалу, зміцнить національну наукову базу, поступово наблизившись до політики і права ЄС у сфері науки і технологій.

Базою для розвитку економіки країни слугують капітальні інвестиції. Вони сприяють удосконаленню структури суспільного виробництва, підтримці збалансованості в економіці, створюють необхідну сировинну базу для розвитку всіх галузей національного господарства.

Обсяг капітальних інвестицій в економіку України за роки євроінтеграції збільшився більше ніж удвічі (табл. 2). За видами економічної діяльності найбільше зростання спостерігається у сфері охорони здоров'я та наданні соціальної допомоги – 5,5 рази, освіти – 4,3, сільського господарства – 3,4, професійної, наукової та технічної діяльності – 2,7 рази [12]. Таке зростання створює базу для майбутнього росту всіх складників валового внутрішнього продукту: експорту та внутрішнього споживання. За рахунок інвестицій відбувається розширення виробництва; нарощування експорту; створення нових робочих місць; розвиток охорони здоров'я, освіти, культури; забезпечення населення необхідним житловим фондом; робота з охорони навколишнього середовища і, відповідно, зростання добробуту українців.

Найбільша частка капітальних інвестицій виділяється із власних коштів підприємств та організацій (67,5–70,5% до загального обсягу), найменша – з коштів вітчизняних інвестиційних компаній (з 0,4 до 1,0% у 2014–2017 рр.) [13].

Зміни обсягу капітальних інвестицій за іншими джерелами фінансування спостерігаються на рис. 1. Значне збільшення капітальних вкладень відбувається за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів.

Та не завжди збільшення обсягів інвестицій може прискорити зростання економіки та поліпшити якість життя громадян. Зміна підходів до розпорядження інвестиційним ресурсом допоможе країні збільшити обсяги та якість інфраструктури в умовах обмежених фінансових ресурсів і стимулюватиме залучення приватного сектору до розбудови держави.

Однією з найважливіших галузей господарського комплексу держави є агропромислова. Ознакою прогресивних змін у сільському господарстві є збільшення експорту аграрної продукції. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України [14], вітчизняне сільське господарство забезпечує понад 38% експортного потенціалу держави. Так, у 2015 р. він становив 11,1 млрд. дол. США, у 2016 р. – 15,5, у 2017 р. – 17,9 млрд. дол. США.

За підсумками 2017 р. експорт аграрних та харчових продуктів до європейських країн зріс на 37,1% та становив 5,8 млрд. дол. США. Найбільш активними торговельними партнерами серед країн ЄС є Нідерланди з часткою 18%, Іспанія – 14,3%, Польща – 13,2%, Італія – 12,0% та Німеччина – 10,5%.

Більше третини експорту сільськогосподарської продукції України становлять зернові культури – 36,2%, що визначає виробництво зерна як стратегічно важливий напрям інноваційної розбудови аграрного сектору (рис. 2).

Більше 65% світового виробництва зерна пшениці припадає на 10 країн: Китай – 7,7% світового обсягу зерна, Індія – 11,8%, Росія – 8,3%, США – 7,6%, Канада – 4,2%, Франція – 4,0%, Україна – 3,7%, Пакистан – 3,6%, Німеччина – 3,4%, Австралія – 3,3% [15]. Серед країн ЄС Франція, Україна та Німеччина виступають визначними виробниками пшениці (табл. 3).

Таблиця 2

Капітальні інвестиції в економіку України, млн. грн.

Види економічної діяльності	Роки			
	2014	2015	2016	2017
Усього інвестицій	219419,9	273116,4	359216,1	448461,5
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	18795,7	30154,7	50484,0	64243,3
Промисловість	86242,0	87656,0	117753,6	143300,0
Будівництво	36056,7	43463,7	44444,0	52176,2
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	15498,2	18704,0	25107,8	37943,5
Інформація та телекомунікації	8175,1	22975,0	15651,2	18395,2
Професійна, наукова та технічна діяльність	2921,5	4065,2	6579,4	7965,3
Освіта	820,9	1540,1	2257,3	3492,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1223,9	2367,2	4479,0	6708,3

Держава та регіони

Ключовими експортерами пшениці є Канада, США, Австралія, Франція і Росія, основними імпортерами – Єгипет, Індонезія, Алжир, Бразилія, Японія.

Зростання обсягів виробництва та експорту української аграрної продукції є ознакою успішної переорієнтації виробників на закордонні ринки через гармонізацію стандартів з ЄС.

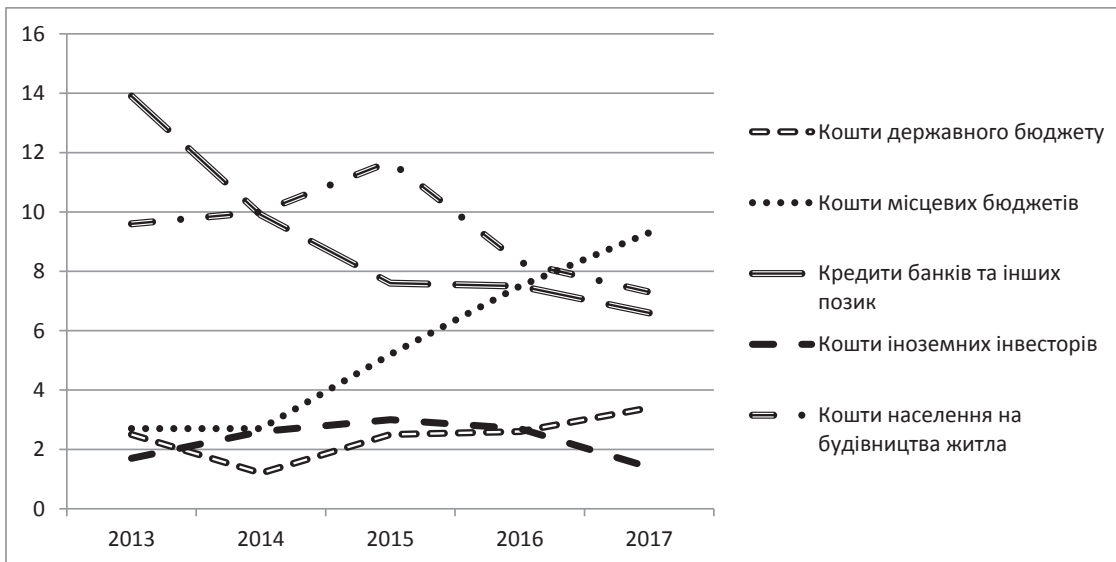

Рис. 1. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування

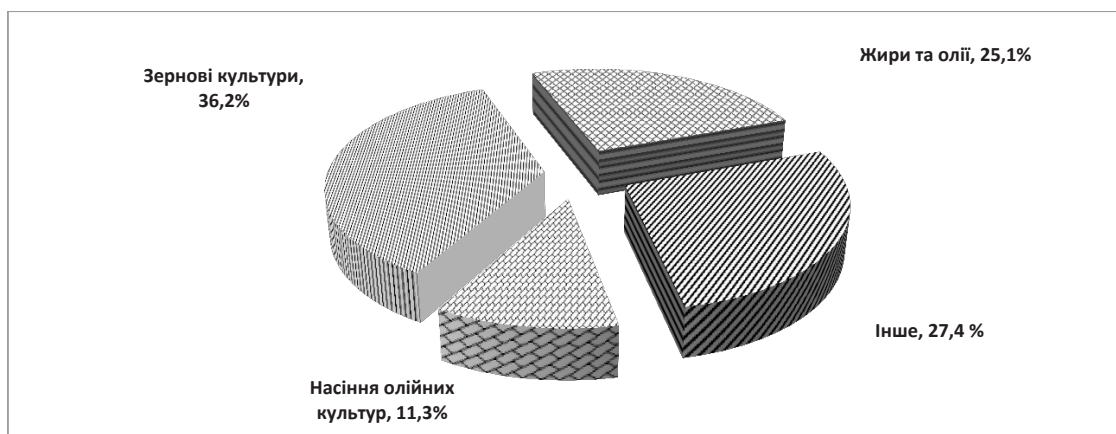

Рис. 2. Структура аграрного експорту України в 2017 р.

Таблиця 3

Виробництво зерна пшениці у світі

№ з/п	Країна	Вироблено зерна (млн. т) за роками				
		2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
1	Китай	121,0	121,9	126,2	130,2	131,7
2	Індія	94,9	93,5	95,9	86,5	93,5
3	Росія	37,7	52,1	59,7	61,8	73,3
4	США	61,7	58,1	55,1	55,8	62,9
5	Канада	27,2	37,5	29,4	27,6	30,5
6	Франція	37,9	37,8	38,7	42,8	29,5
7	Україна	15,7	22,8	24,1	26,5	26,1
8	Пакистан	23,5	24,2	26,0	25,1	26,0
9	Німеччина	22,4	25,0	27,7	26,5	24,5
10	Австралія	29,9	22,9	25,3	23,7	22,3

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проаналізувавши вплив євроінтеграційних процесів на зрушення в економіці України, слід відзначити активізацію інноваційної діяльності українських товаровиробників та збільшення обсягу капітальних інвестицій. Розширення міжнародного ринку сільськогосподарської продукції прискорить розроблення та реалізацію нової аграрної політики. Поглиблення співпраці з ЄС надасть нові стимули для розбудови всіх галузей економіки, однак інтеграція не повинна заважати розвитку національних інтересів України та перешкоджати всебічному розвитку держави.

Бібліографічний список:

1. Вінник В.В. Участь України в європейських інтеграційних процесах: тенденції та перспективи. Ефективна економіка. 2012. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1164>.
2. Гальчинський А.С. Нові можливості євроінтеграційної стратегії України. Політика і час. 2003. № 8.
3. Гайдучий П. Україна – ЄС: проблема інтеграції. URL: https://dt.ua/international/ukrayina-yes-problemi-integraciyi-_.html.
4. Фінансово-економічний розвиток України в умовах глобалізації: колективна наукова монографія / За ред. Я.В. Белінської. К.: Національна академія управління, 2008. 212 с.
5. Євроекономічна інтеграція: навч. посіб. / Л.І. Михайлова, Н.В. Волченко, Т.О. Зінчук, С.М. Кваша. К.: Центр учбової літератури, 2013. 136 с.
6. Павловська Л.Д., Яценко О.М. Євроінтеграційний вектор розвитку аграрного сектора економіки: монографія. Житомир: ЖНАЕУ, 2009. 324 с.
7. Юрчик І.Б., Урбанович В.А. Проблеми інтеграції України у світове співтовариство. Науковий огляд. 2016. № 3 (24). URL: <http://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/823>.
8. Bloomberg опублікувала результати рейтинга Innovation Index. URL: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/bloomberg-opublikovala-rezultaty-rejtinga-innovation-index-338352/>.
9. The Global Innovation Index. Analysis. Explore the interactive database of the GII 2017 indicators. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
10. Зарубежный опыт государственной поддержки инновационных малых и средних предприятий / Кировский областной фонд поддержки малого и среднего предпринимательства. URL: <http://kfpp.ru/analytics/material/innovation.php>.
11. Сайт Міністерства науки і освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/viznacheno-6-prioritetiv-integraciyi-ukrayinskoji-nauki-v-yevropu-kolegiya-mon-zatverdila-proektdorozhnoyi-karti>.
12. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010–2017 роки. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
13. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
14. Трофімцева О. Український аграрний експорт до країн ЄС зріс більш ніж на 37% в 2017 році: за даними прес-служби Мінагрополітики. URL: <http://www.minagro.gov.ua/node/25274>.
15. Продовольча і сільськогосподарська Організація Об'єднаних Націй. URL: <http://www.fao.org/statistics/ru>.

References:

1. Vinnik V. V., (2012), Uchastj Ukrajiny v jevropejsjkykh integracijnykh procesakh: tendenciji ta perspektyvy, Efektyvna ekonomika, rezhym dostupu: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1164>
2. Hal'chyns'kyy A.S., (2003), Novi mozhlyvosti yevrointehratsiynoyi stratehiyi Ukrajiny, Polityka i chas.
3. Hayduts'kyy P., (2013), Ukraina – YES: problema intehratsiyi, rezhym dostupu: https://dt.ua/international/ukrayina-yes-problemi-integraciyi-_.html
4. Kolektyvna naukova monohrafiya, (2008), Finansovo-ekonomichnyy rozvytok Ukrajiny v umovakh hlobalizatsiy, Natsional'na akademiya upravlinnya, Kyiv, Ukrajina.
5. Mykhaylova L.I., (2013), Yevroekonomichna intehratsiya: navchal'nyy posibnyk, Tsentr uchbovoyi literatury, Kyiv, Ukrajina.
6. Pavlovs'ka L. D., (2009), Yevrointehratsiynyy vektor rozvytku ahrarynoho sektora ekonomiky: monohrafiya, ZHNAEU, Zhytomyr, Ukrajina.
7. Yurchyk I.B., (2016), Problemy intehratsiyi Ukrajiny u svitove spivtovarystvo, Naukovyy ohlyad, № 3 (24), rezhym dostupu: <http://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/823>
8. Bloomberg opublikovala rezul'taty reytnha Innovation Index, (2018), rezhym dostupu: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/bloomberg-opublikovala-rezultaty-rejtinga-innovation-index-338352/>
9. The Global Innovation Index. Analysis. Explore the interactive database of the GII 2017 indicators, (2017), rezhym dostupu: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
10. Zarubezhnyy opyt hosudarstvennoy podderzhky ynnovatsyonnykh malykh y srednykh predpryaty, (2016), Kyrovskyy oblastnoy fond podderzhky maloho y sredneho predprynymatel'stva, rezhym dostupu: <http://kfpp.ru/analytics/material/innovation.php>

11. Sayt Ministerstva nauky i osvity Ukrainy, (2018), Vyznachenno 6 prioritetiv intehratsiyi ukrayins'koyi nauky v Yevropu, rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/ua/news/vyznachenno-6-prioritetiv-integratsiyi-ukrayinskoyi-nauki-v-yevropu-kolegiya-mon-zatverdila-proekt-dorozhnoyi-karti>
12. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, (2018), Kapital'ni investytsiyi za vydamy ekonomichnoyi diyal'nosti za 2010-2017 roky, rezhym dostupu: <http://ukrstat.gov.ua>
13. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, (2018), Kapital'ni investytsiyi za dzherelamy finansuvannya, rezhym dostupu: <http://ukrstat.gov.ua>
14. Trofimtseva O., (2018), Ukrainy's'kyy ahrannyy eksport do krayin YES zris bil'sh nizh na 37% v 2017 rotsi: za danymy pres-sluzhby Minahropolityky, rezhym dostupu: <http://www.minagro.gov.ua/node/25274>
15. Prodovol'cha i sil's'kohospodars'ka orhanizatsiya Ob'yednanykh Natsiy, (2018), rezhym dostupu: <http://www.fao.org/statistics/ru>

Udovychenko S.M.

Candidate of Economic Sciences, Senior Research Scientist,
Donetsk State Agricultural Experimental Station of NAAS

Makhsma M.B.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

Signing of the Association Agreement between the European Union (EU) and Ukraine has become an impetus for the intensification of integration processes, which will promote modernization of the economy, increase of volumes of foreign investments, increase of competitiveness of domestic goods and services, adaptation of standards and regulations to the norms of the European Union. The agricultural sector, as an integral part of the economic complex of the state, will have an appropriate vector of development, which will open new opportunities for its development.

The purpose of the study is to analyse the effectiveness of reforming the economy of Ukraine and to highlight innovative developments in the context of modern integration challenges.

The Association Agreement will have a significant impact on the national economy and will touch all spheres, but along with the benefits, one should expect negative changes.

The generalization of world experience of developing countries with a high level of innovation and its adaptation to the conditions of our economy should become an integral part of Ukraine's innovation strategy.

European experience will bring new opportunities for the development of scientific and technological potential and strengthen the national scientific base, gradually closer to EU policy and law in the sphere of science and technology.

Capital investment is the basis for the development of the country's economy. The largest share of capital investment is allocated from own funds of enterprises and organizations, and the smallest – from the funds of domestic investment companies. A significant increase in capital investments takes place at the expense of state and local budgets.

The growth of volumes of production and export of Ukrainian agrarian products is a sign of a successful reorientation of producers to foreign markets through the harmonization of standards with the EU.

An analysis of the influence of European integration processes on shifts in the Ukrainian economy has shown the activation of innovation activity of Ukrainian producers and increase of the volume of capital investments. The expansion of the international agricultural market will accelerate the development and implementation of a new agricultural policy. Deepening cooperation with the EU will give new impetus to the development of all sectors of the economy, but integration should not interfere with the development of Ukraine's national interests and impede the full development of the state.